

ΕΤΟΣ 66ον

17 Ιουλίου 2018

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 24 (3394)

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Τό σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα είναι μία περικοπή από την επί του Ὅρους Ὁμιλία τοῦ Χριστοῦ. Φαίνεται ὅτι ἀναφέρεται σέ τρία διαφορετικά πράγματα. Ὅμως, ἂν προσέξουμε, θά δοῦμε ὅτι καί τά τρία περιστρέφονται γύρω ἀπό τόν κεντρικό ρόλο τῆς ὄρασης στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου.

Τό λυχνάρι τοῦ σώματος

Ὁ Χριστός ξεκινάει ἀπό τά μάτια τοῦ σώματος, γιά νά καταλήξει στά μάτια τῆς ψυχῆς. Ὅπως στό σῶμα ἡ κεντρική εἴσοδος τοῦ φωτός είναι τό μάτι, ἔτσι καί στήν ψυχή, ὀφθαλμός είναι ὁ νοῦς. Γιά τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, πού ἐρμηνεύουν τήν περικοπή, «ὁ νοῦς» δέν είναι ἡ διάνοια ἢ ὁ ἐγκέφαλος, ἀλλῆλᾴ τό ὀπτικό ἐκεῖνο ὄργανο, μέ τό ὁποῖο βλέπουμε τόν Θεό καί καταλαβαίνουμε πῶς τό φῶς τοῦ Θεοῦ φωτίζει τή ζωή μας. Νοῦς είναι τό μάτι τῆς ψυχῆς.

Ἄν αὐτό τό μάτι είναι καθαρό καί ἐπιτρέπει στό φῶς τοῦ Θεοῦ νά περνᾷ καί νά φωτίζει τά πάντα, τότε ὀλη ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου είναι φωτεινή· τότε ἀκόμη καί τά πιό σκοτεινά γεγονότα μπορεῖ ὁ ἀνθρώπος νά τά κάνει ἀφορμές τροφῆς πρὸς τό φῶς.

Κάτι τέτοιο συνέβη μέ τόν ἅγιο ἐπίσκοπο Νόννο στήν Ἀντιόχεια. Ὁ ἅγιος, βλέποντας στόν δρόμο μία πόρνη μέ πολύ φροντισμένη ἐμφάνιση, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀπέστρεφαν τό βλέμμα τους, ἐκεῖνος τήν κοίταζε ἐπίμονα καί ἄρχισε νά κηλαίει λέγοντας: «Ἀλίμονο, ἐξαιτίας αὐτῆς τῆς πόρνης θά ἐντραποῦμε τήν ἡμέρα τῆς Κρίσεως! Διότι δέν φροντίσαμε νά καθλιωπίσουμε τούς ἑαυτούς μας γιά νά ἀρέσουμε στόν Θεό, ὅσο αὐτή στόλιζε τόν ἑαυτό της, γιά νά ἀρέσει στους ἑραστές της». Τό φωτεινό βλέμμα τοῦ Ἀγίου ἔκανε ἀκόμη καί αὐτό τό βδελυρό θέαμα ἀφορμή μετανοίας.

Καί ὁ Χριστός καταλήγει ἐπισημαίνοντας τίς θλιβερές συνέπειες τοῦ σκοτισμοῦ τοῦ νοῦς: « Ἄν σκοτισθεῖ τό ὀπτικό ὄργανο τῆς ψυχῆς, ἀπό τό ὁποῖο θά ἔπρεπε νά γεμίζεις φῶς, τότε πόσο σκοτάδι θά πλημμυρίσει τή ζωή σου;».

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ματθ. ς' 22-33)

Φροντίδα γιά τήν ψυχή

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστίν ὁ ὀφθαλμός· ἐάν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται. Ἐάν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται· εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίους δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίνητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσθητε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστί τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ σανάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; Καὶ περὶ ἐνδύματος, τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, τί φάγωμεν; ἢ τί πίωμεν; ἢ τί περιβαλώμεθα; πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

Ἄνεπιτρέπτες συζεύξεις

Βασικὴ αἰτία σκοτισμοῦ τοῦ νοός εἶναι ἡ ὑποδούλωση σέ πάθη. Μόνον ὁ ἀληθινὰ ἐλεύθερος νοῦς μπορεῖ νά βλέπει καθαρά καί ἔτσι νά διατηρεῖ τὴν ἡγεμονικὴ του θέση, γιά νά κατευθύνει σωστά τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς.

Ὅμως ἀληθινὰ ἐλεύθερος δέν εἶναι ἐκεῖνος πού δέν δίνει ἀναφορά σέ κανέναν. Ἀπόλυτη ἀνεξαρτησία δέν ὑπάρχει. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει ἐτερόνομος. Πραγματικὰ ἐλεύθερος εἶναι μόνον ἐκεῖνος πού θέλει καί ξέρει νά ἀπολαμβάνει τὴν «ἐλευθερία τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ». Στούς Χαιρετισμούς τῆς Θεοτόκου ὁμολογοῦμε ὅτι αὐτὴ ἡ μόνη ὑπαρκτὴ καί ἀληθινὴ ἐλευθερία συνίσταται στό νά ἐπιλέξουμε ἀβίαστα τὸν φιλόνηρωπο Κύριο, ἀντὶ γιὰ τὸν ἀπάνθρωπο τύραννο. Ἡ ἀληθὴ ἐπιλογή δέν ὑπάρχει. Ἡ θά ὑπακοῦμε ἐλεύθερα στόν Χριστό, ὁ ὁποῖος μᾶς θέλει παιδιά του καί ὄχι δούλους του, ἢ θά σκληρωθοῦμε στὴν ἀπάνθρωπη τυραννία τῶν παθῶν μας καί τοῦ διαβόλου.

Συχνά, ἐπειδὴ δέν φροντίσαμε νά γευθοῦμε τὸν «γλυκασμὸ τοῦ προσώπου» τοῦ φιλονήρωπου Κυρίου, ἀφήνουμε τὰ μάτια μας νά ἀληθωρίζουν πρὸς τὴν ἀπατηλὴ γοητεία τῶν παθῶν· καὶ μάταια προσπαθοῦμε νά «παντρέ-

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπεν ὁ Κύριος· «Τό λυχνάρι τοῦ σώματος εἶναι τό μάτι. Ἐάν τό μάτι σου εἶναι ὑγιές, ὄλον σου τό σῶμα θά εἶναι φωτεινόν. Ἐάν ὁμως τό μάτι σου ἀσθενῆ, τότε ὄλον τό σῶμά σου θά εἶναι σκοτεινόν. Ἄλλ' ἔάν τό ἔσωτερικόν σου φῶς εἶναι σκοτάδι, πόσον μεγάλο εἶναι τό σκοτάδι. Κανείς δέν μπορεί νά δουλεύῃ δύο κυρίους, διότι ἢ τόν ἕνα θά μισήσῃ καί τόν ἄλλον θά ἀγαπήσῃ, ἢ εἰς τόν ἕνα θά προσκολληθῆ καί τόν ἄλλον θά καταφρονήσῃ. Δέν μπορείτε νά δουλεύετε τόν Θεόν καί τόν μαμωνάν. Διά τοῦτο σᾶς λέγω, μή μεριμνᾶτε διά τήν ζωήν σας τί θά φάγετε ἢ τί θά πιῆτε, οὔτε διά τό σῶμά σας τί θά φορέσετε. Δέν ἀξίζει ἡ ζωῆ περισσότερον ἀπό τήν τροφήν καί τό σῶμα ἀπό τό ἔνδυμα; Κυριάζετε τά πιπνά τοῦ οὐρανοῦ, οὔτε σπείρουν οὔτε θερίζουν οὔτε ἀποθηκεύουν, καί ὁ Πατέρας σας ὁ οὐράνιος τά τρέφει. Δέν ἔχετε σεῖς μεγαλύτερην ἀξίαν ἀπό αὐτά; Ποιός δέ ἀπό σᾶς, ὅσον καί ἂν φροντίσῃ, μπορεί νά προσθέσῃ εἰς τό ἀνάστημά του ἕνα πῆχυν; Καί γιατί μεριμνᾶτε γιά ἐνδύματα; Παρατηρήσατε τά κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουν, οὔτε κοπιάζουν, οὔτε γνέθουν, ἀλλά σᾶς λέγω, ὅτι οὔτε ὁ Σολομών εἰς ὄλην του τήν δόξαν δέν ἐντύθηκε σάν ἕνα ἀπό αὐτά. Ἐάν τό χορτάρι τοῦ ἀγροῦ, πού σήμερα ὑπάρχει καί αὔριον τό ρίχνουν εἰς τόν φοῦρνον, ὁ Θεός τό ντύνει τόσον ὠραῖα, πόσον περισσότερον ἐσᾶς, ὀλιγόπιστοι; Μή μεριμνᾶτε λοιπόν καί μή λέγετε “Τί θά φᾶμε” ἢ “τί θά πιοῦμε” ἢ “τί θά ἐνδυθοῦμε;”. Διότι ὅλα αὐτά τά ἐπιδιώκουν οἱ ἐθνικοί. Γνωρίζει ὁ Πατέρας σας ὁ οὐράνιος ὅτι ἔχετε ἀνάγκην ἀπ’ ὅλα αὐτά. Ζητᾶτε πρῶτα τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην του καί τότε ὅλα αὐτά θά σᾶς χορηγηθοῦν».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀνωτιάδου, Ἀμ. Αἰλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἐκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

ψουμε» τίς δύο ὑπακοές: καί πρὸς τόν Χριστό καί πρὸς τόν ὑποκινήτῃ τῶν παθῶν μας διάβολο. Ὁ Χριστός ὀρθά-κοφτά μᾶς ἰλέει ὅτι τέτοιες συζεύξεις δέν γίνονται. Δέν γίνεται νά δουλεύεις σέ δύο κυρίους. Γιά νά ἀγαπήσεις τόν ἕνα πρέπει νά μισήσεις τόν ἄλλο. Μάλιστα, ἀναφέρεται συγκεκριμένα στό πολὺ συνηθισμένο ἀλλῆ καί πολὺ ἐπικίνδυνο πάθος τῆς φιλαργυρίας. Ἐσ μήν ξεχνᾶμε ὅτι αὐτό τό πάθος ὀδήγησε ἕναν μαθητῆ τοῦ Χριστοῦ σέ τέτοια ἐξαθλίωση, ὥστε νά φτάσει ὁ Χριστός νά πῆ γι’ αὐτόν: «Καλύτερα νά μὴν εἶχε γεννηθεῖ!»

Δέν διαφέρεις ἀπό τά πουλιά καί τά θουλιούδια;

Καί προεκκείνοντας ὁ Χριστός τήν περί ὑγιούς ὀράσεως διδασκαλία του, ἀναφέρεται σέ μιὰ ἐπίσης συνηθισμένη πρόφαση ἀλλήθωρισμοῦ πρὸς τήν φιλαργυρία: στή νοσηρή καί ἀγχώδη μέριμνα γιά τίς ὑλικές ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ὑπερβολική αὐτή μέριμνα προδίδει ὀλιγοπιστία, πού διαστρέφει τήν ὀπτική ἰκανότητα τῆς ψυχῆς, μέ ἀποτέλεσμα νά μὴ βλέπει ὅτι ἕνας Θεός πού

17 Ἰουνίου 2018: ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Ἰσαύρου διακόνου. Βασιλείου καὶ Ἰννοκεντρίου († γ' αἰ.).

Μανουήλ, Σαβέλ καὶ Ἰσμαήλ τῶν μαρτύρων.

Ἦχος: β' - Ἐωθινόν: Γ' – Ἀπόστολος: Ρωμ. ε' 1-10 – Εὐαγγέλιον: Μτ. ζ' 22-33.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 24 Ἰουνίου, Δ' Ματθαίου.

Ἀπόστολος: Ρωμ. ιγ' 11 - ιδ' 4 – Εὐαγγέλιον: Λκ. α' 1-25, 57-68, 76, 80.

φροντίζει γιὰ τὰ πουλιά καὶ τὰ ἀγριοπτηνολοῦδα εἶναι ἀδιανόητο νὰ μὴν φροντίσει γιὰ τὴν κορωνίδα τῆς δημιουργίας, τὸν ἄνθρωπο.

Καὶ μάλιστα γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἀπλῶς δημιουργὸς ἀλλῆ, ὅπως μᾶς θυμίζει ὁ Χρυσορρήμων Ἰωάννης, «μᾶς στόλισε μὲ λογικὴ ψυχὴ, δημιούργησε τὰ πάντα γιὰ ἐμᾶς, ἔστειλε προφῆτες καὶ ἔδωσε τὸν Νόμο γιὰ μᾶς, τὰ μύρια εἰργάσατο ἀγαθὰ γιὰ ἐμᾶς, καὶ στό τέλος ἔδωσε καὶ τὸν Μονογενῆ Υἱό του νὰ θυσιασεῖ γιὰ τὴ σωτηρία μας!»! Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν ἕνας τέτοιος Θεὸς νὰ μὴ φροντίσει καὶ γιὰ τίς ὑλικές μας ἀνάγκες;

Φυσικὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος θά... σταυρώσει τὰ χέρια καὶ θὰ περιμένει παθητικὰ οὐρανοκατέβατες λύσεις. Θὰ δουλέψει φιλοτίμα γιὰ τὸν ἐπιούσιο, ἀξιοποιώντας στοὺς ἔπακρο τὰ χαρίσματα ποῦ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, ἀλλῆ χωρὶς τὴ μικροψυχία καὶ τὴ μεμψιμοιρία, ποῦ παραμορφώνει τὴ –γεμάτη χαρὰ καὶ ἐλπίδα– ἐργασία σὲ ἀγχώδη ἀγχαρεία.

Ὅλα, ἐπομένως, ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν καθαρότητα τῶν ματιῶν τῆς ψυχῆς. Ὅταν αὐτὰ τὰ μάτια διατηροῦνται καθαρὰ ἀπὸ τὴ θολότητα τῶν παθῶν, τότε ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου λουζεῖται σὺν τῷ φωτὶ τῆς ἐλευθέρου ὑπακοῆς καὶ ἐμπιστοσύνης στὸν μόνον φιλόανθρωπο Κύριο, στὸν Χριστό.

Ἄρχιμ. Β.Λ.

Ἀπὸ τίς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

στή βραβευμένη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν πατερικὴ σειρά

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ,

τόμοι 1 ἕως 97. (Ἡ σειρά συνεχίζεται).

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου), Ἀθήνα. Προηγείται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, σὴν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ θά ὁμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰαοῦ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδόσις - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξις, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωσις, τηλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τὸν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr